

Lakivaliokunnalle
Lausuntopyyntö 17.11.2015

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle eräksi avioliittolain muutoksen edellyttämiksi lainmuutoksiksi

Monimuotoiset perheet -verkosto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi avioliittolain muutoksen liitännäislakien yhteydessä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä Avioliittolain muutos on tervetullut uudistus suomalaiseen perhelainsäädäntöön. Se parantaa samaa sukupuolta olevien parien asemaa ja lisää yhdenvertaisuutta.

2.2.1. Rekisteröidyn parisuhteen muuttaminen avioliitoksi

Hallituksen esityksessä perustellaan ulkomailla rekisteröityjen parisuhteiden osalta sitä, että suhdetta ei voi suoraan muuttaa avioliitoksi sillä, että rekisteröity parisuhde ei ole maailmanlaajuisesti yhtenäinen käsite. Näin on kuitenkin myös avioliittojen kohdalla, myöskään avioliitto ei ole maailmanlaajuisesti oikeusvaikutuksiltaan eikä lainsäädännöltään yhtenäinen käsite, eikä se ole este ulkomailla solmittujen avioliittojen tunnustamiseksi myös Suomessa.

Monimuotoiset perheet -verkosto on huolissaan siitä, että ulkomailla solmittujen rekisteröityjen parisuhteiden osalta menettely, jossa parin on uudelleen avioituttava Suomessa, johtaa oikeudenmenetyksiin muun muassa perhe-eläkkeiden suhteen vastaavasti kuin mitä esityksen luvussa 2.2.1. on Suomessa rekisteröityjen suhteiden osalta eritelty.

Mikäli ei olla valmiita menettelyyn, jossa ulkomailla rekisteröity parisuhde voidaan suoraan muuttaa avioliitoksi, olisi avioliiton alkamispäiväksi kuitenkin näissä tilanteissa katsottava parisuhteen rekisteröintipäivä.

2.3.2. Hedelmöityshoitolaki

Monimuotoiset perheet -verkosto katsoo, että hedelmöityshoitolain muuttamatta jättäminen avioliittolain muuttuessa sotii lasten yhdenvertaisuutta sekä Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimen linjauksia vastaan (EIT:n päätös *X & Others vs. Austria* 2013).

Eri sukupuolta olevat avo- ja aviopuolisot voivat saada hedelmöityshoitoa yhdessä ja avoparin miespuolisen osapuolen isyys voidaan vahvistaa hoitoihin annetun suostumuksen perusteella siitä huolimatta, että avomies ei ole lapsen

biologinen isä. Samaa sukupuolta olevat avio- tai avoparit eivät voi saada hoitoa yhdessä eivätkä siten vahvistaa toisen osapuolen vanhemmuutta hoitoihin annetun suostumuksen perusteella, mikä asettaa eri- ja samaa sukupuolta olevat avioparit keskenään eriarvoiseen asemaan. Vastaavasti avioliittoon syntyvät lapset ovat edelleen juridisesti eri asemassa riippuen siitä, mitä sukupuolta heidän vanhempansa ovat.

Hallituksen esityksessä hedelmöityshoitolain muuttamatta jättämistä on perusteltu sillä, että asia vaatisi laajempaa keskustelua. Tämän ongelmakohdan korjaava lakiesitys on kuitenkin valmisteltu Oikeusministeriössä jo vuonna 2014, se on käynyt vaadittavat lausuntokierrokset ja siitä on käyty myös julkista keskustelua. Asia on siis muutettavissa, jos vain tahtoa löytyy.

Monimuotoiset perheet -verkoston kanta on, että jokaisella lapsella tulisi syntyessään olla mahdollisimman turvatut olosuhteet. Hallituksen esitys ei tältä osin vastaa lapsen etua.

Lisätietoja

Anna Moring
Projektipäällikkö
Monimuotoiset perheet -verkosto
Kaikkien perheiden Suomi -hanke
anna.moring@monimuotoisetperheet.fi
050 3750832

Monimuotoiset perheet -verkosto

on kymmenen suomalaisen perhejärjestön yhteistyöverkosto, johon kuuluvat Adoptioperheet ry, KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Monikulttuuriyhdistys Familia Club ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Suomen Nuoret Lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Verkosto koordinoi Kaikkien perheiden Suomi -hanketta, jonka tehtävänä on kerätä ja levittää tietoa monimuotoisten perheiden erityistilanteista.

www.monimuotoisetperheet.fi